

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาการแสดงอารมณ์โกรธ ติใจ และเสียใจ ตามการคาดคิดของนักศึกษาไทยและอเมริกัน และของนักศึกษารายและหญิงในแต่ละวัฒนธรรม เมื่อปะทะสัมพันธ์กับบุคคลที่มีสถานภาพแตกต่างกัน คือ อาจารย์ผู้สอน บิคาหรือมารคาและเพื่อน และ เมื่อมีการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสภาพการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกันคือ สภาพการณ์ทางสังคมที่มีบุคคลไม่คุ้นเคยและคุ้นเคยจำนวนมากร่วมอยู่ กับสภาพการณ์ทางสังคมที่ไม่มีบุคคลอื่นร่วมอยู่ด้วย

นอกจากนี้ได้ศึกษาถึงระดับของอารมณ์โกรธ ติใจ และ เสียใจตามการคาดคิด ของนักศึกษาไทยและอเมริกัน และของนักศึกษารายและหญิงในแต่ละวัฒนธรรม เมื่อปะทะสัมพันธ์กับบุคคลที่มีสถานภาพ 3 ประเภท และ เมื่อมีการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลในสภาพการณ์ทางสังคม 3 ลักษณะข้างต้น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรีชายและหญิง จำนวน 313 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่สุ่มเลือกจากคณะวิชา 7 คณะคือ คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ มวลชน ณ จุด้างนครวมมหาวิทยาลัย และนักศึกษารายและหญิงอเมริกันระดับปริญญาตรีชายและหญิง จำนวน 313 คน ซึ่งได้สุ่มเลือกจากคณะวิชาหรือภาควิชาที่มีลักษณะวิชาตรงกับข้างต้นรวม 7 คณะหรือภาควิชา ณ มหาวิทยาลัยฮาวาย มดริสโฮโนลูลู ประเทศสหรัฐอเมริกา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ชุดคือชุดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แบบสอบถามแต่ละชุดได้แบ่งเป็น 3 ชุดย่อย โดยแต่ละชุดย่อยใช้สำหรับศึกษาอารมณ์โกรธ ตีใจ และเสียใจแยกจากกัน แบบสอบถามแต่ละชุดย่อยเป็นการเสนอเรื่องราวเหตุการณ์สมมุติ 18 เรื่อง ซึ่งเกี่ยวกับการปะทะสัมพันธ์ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามและบุคคลที่มีสถานภาพต่าง ๆ คืออาจารย์ผู้สอน บิคาหรือมารดา และเพื่อน เมื่อการปะทะสัมพันธ์เกิดขึ้นในสภาพการณ์ทางสังคม 3 แบบคือ มีบุคคลที่ไม่คุ้นเคยและคุ้นเคยจำนวนมากรวมอยู่ในเหตุการณ์ปะทะสัมพันธ์นั้น กับสภาพการณ์ที่ไม่มีบุคคลอื่นรวมอยู่ด้วย เรื่องราวเหตุการณ์สมมุติ 18 เรื่องที่เสนอเป็นตัวอย่างของแต่ละอารมณ์ที่ศึกษานั้นได้ขยายมาจากเรื่องราวเหตุการณ์สมมุติหลักเพียง 2 เรื่อง แต่ละเรื่องนำไปแปรผันตามสถานภาพของบุคคล 3 ประเภทและสภาพการณ์ทางสังคม 3 ลักษณะดังกล่าวดังข้างต้น

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

แจกแบบสอบถามแต่ละอารมณ์โดยการสุ่มให้กลุ่มตัวอย่างไทยและอเมริกัน โดยผู้วิจัยได้เป็นผู้แจกแบบสอบถามและให้คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ได้ครบทุกคำตอบของแต่ละตัวอย่างในจำนวน 18 ตัวอย่าง และโดยซึ่งว่าอารมณ์ที่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นเป็นเพียงอารมณ์เดียวทั้ง 18 ตัวอย่าง และเป็นอารมณ์ที่ตรงกับแบบสอบถามชุดนั้น ๆ ไปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หากค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการแสดงอารมณ์ และระดับอารมณ์ความรู้สึกของตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่าง ๆ

2. วิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) แบบตัวประกอบ $2 \times 2 \times 3 \times 3$ (วัฒนธรรม \times เพศ \times สถานภาพบุคคล \times สภาพการณ์ทางสังคม) โดย 2 ตัวประกอบหลังเป็นการวัดซ้ำชนิดที่มีกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากันทุกเซลล์
3. ทดสอบความแตกต่างของการแสดงอารมณ์ในกลุ่มต่าง ๆ ด้วยนิวแมน-คิวลส์ (Newman - Keuls Test)

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการแสดงอารมณ์และระดับอารมณ์โกรธ ตีใจ และเสียใจ ตามการคาดคิดของกลุ่มนักศึกษาได้ผลการวิจัยดังสรุปต่อไปนี้

ก. การแสดงอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจตามการคาดคิดของกลุ่มต่าง ๆ

1. การคาดคิดการแสดงอารมณ์ระหว่าง 2 กลุ่มวัฒนธรรม

ก) นักศึกษาไทยได้แสดงอารมณ์โกรธน้อยกว่านักศึกษาอเมริกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001

ข) นักศึกษาไทยและอเมริกันได้แสดงอารมณ์ตีใจและเสียใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคลและวัฒนธรรม

ก) ในการแสดงอารมณ์โกรธ ได้พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคลและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 โดยการแสดงอารมณ์โกรธของนักศึกษาไทยได้แปรผันตามสถานภาพของบุคคลที่ปะทะสัมพันธ์มากกว่านักศึกษอเมริกันดังนี้

1) นักศึกษาไทยเมื่อปะทะสัมพันธ์กับเพื่อนได้แสดงอารมณ์มากกว่าเมื่อปะทะสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอนและบิดาหรือมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการแสดงอารมณ์เมื่อปะทะสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอนไม่แตกต่างจากเมื่อปะทะสัมพันธ์กับบิดาหรือมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักศึกษาอเมริกัน เมื่อปะทะสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน
บิดาหรือมารดาและเพื่อน การแสดงอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05

ข) ในการแสดงอารมณ์ดีใจและเสียใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วม
ระหว่างสถานภาพของบุคคลและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นการ
แสดงอารมณ์ดีใจและเสียใจของนักศึกษาไทยและอเมริกัน จึงมีการแปรผันตามสถานภาพ
ของบุคคลที่ปะทะสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

3. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม

ก) ในการแสดงอารมณ์เสียใจ ได้พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพ
การณ์ทางสังคม และวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยได้พบว่า การแสดง
อารมณ์ของนักศึกษาไทยมีการแปรผันตามสภาพการณ์ทางสังคมมากกว่านักศึกษาอเมริกันดังนี้

1) นักศึกษาไทยเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ทางสังคมที่ไม่มีบุคคล
อื่นร่วมอยู่ได้แสดงอารมณ์มากกว่าสภาพการณ์อีก 2 ลักษณะคือสภาพการณ์ที่มีกลุ่มบุคคลคนเดียว
และไม่คุ้นเคยร่วมอยู่ โดยเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่มีกลุ่มบุคคลคนเดียวได้แสดงอารมณ์มากกว่า
เมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่มีกลุ่มบุคคลไม่คุ้นเคยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) นักศึกษาอเมริกันเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ทางสังคมที่มีกลุ่ม
บุคคลไม่คุ้นเคย ที่มีกลุ่มบุคคลคุ้นเคยและสภาพการณ์ที่ไม่มีบุคคลอื่นร่วมอยู่ การแสดงอารมณ์
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข) การแสดงอารมณ์โกรธ และดีใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วมระหว่าง
สภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นการแสดง
อารมณ์โกรธและดีใจ ของนักศึกษาไทยและอเมริกันจึงมีการแปรผันตามสภาพการณ์ทางสังคม
ไม่แตกต่างกัน

4. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคล วัฒนธรรมและเพศ

ในการคาดคิดการแสดงอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคล วัฒนธรรมและเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น รูปแบบของปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคลและวัฒนธรรม จึงได้มีการแปรผันตามเพศชายและหญิงในแต่ละวัฒนธรรมอย่างไม่แตกต่างกัน

5. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคม วัฒนธรรมและเพศ

ในการแสดงอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคม วัฒนธรรมและเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น รูปแบบของปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม จึงได้มีการแปรผันตามเพศชายและหญิงในแต่ละวัฒนธรรมอย่างไม่แตกต่างกัน

ข. ระดับความรู้สึกของอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจตามการคาดคิดของกลุ่มต่าง ๆ

1. การคาดคิดระดับอารมณ์ระหว่าง 2 กลุ่มวัฒนธรรม

นักศึกษไทยและอเมริกันได้คาดคิดระดับอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคลและวัฒนธรรม

ในการคาดคิดระดับอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคลและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ระดับอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจของนักศึกษไทยและอเมริกัน จึงได้มีการแปรผันตามสถานภาพของบุคคลเมื่อปะทะสัมพันธ์อย่างไม่แตกต่างกัน

3. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม

ในการคาดคิดระดับอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ระดับอารมณ์โกรธ ตีใจและเสียใจของนักศึกษไทยและอเมริกัน จึงได้มีการแปรผันตาม

สภาพการณ์ทางสังคมอย่างไม่แตกต่างกัน

4. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคล วัฒนธรรมและเพศ

ในการคาดคิดระดับอารมณ์โกรธ คีใจและเสียใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคล วัฒนธรรมและเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น รูปแบบของปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพของบุคคลและวัฒนธรรม จึงได้มีการแปรผันตามเพศชายและหญิงในแต่ละวัฒนธรรมอย่างไม่แตกต่างกัน

5. ปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคม วัฒนธรรมและเพศ

ในการคาดคิดระดับอารมณ์โกรธ คีใจและเสียใจ ไม่พบปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคม วัฒนธรรมและเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น รูปแบบของปฏิกริยาร่วมระหว่างสภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม จึงได้มีการแปรผันตามเพศชายและหญิงในแต่ละวัฒนธรรมอย่างไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. น่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการแสดงอารมณ์และระดับอารมณ์ของอารมณ์ต่าง ๆ เพราะจากการวิจัยนี้ได้พบแนวโน้มว่าอาจจะมีความสัมพันธ์กันในบางอารมณ์และในบางระดับของตัวแปร สถานภาพบุคคล และสภาพการณ์ทางสังคม
2. ควรศึกษาลักษณะการแสดงอารมณ์จริงในเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษา ที่ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการคาดคิดการแสดงอารมณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะแยกศึกษาในแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดสภาพการณ์การทดลองได้ง่ายขึ้น
3. แทนที่จะศึกษาการแสดงอารมณ์มากน้อยในเชิงมาตราส่วนประเมินค่า น่าจะใช้วิธีให้เลือกข้อความเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์ในลักษณะต่าง ๆ หรือให้กลุ่มตัวอย่างเขียนถึงการแสดงอารมณ์และระดับอารมณ์ต่าง ๆ เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการแสดง และระดับอารมณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจกฎเกณฑ์การแสดงอารมณ์ของแต่ละกลุ่มสังคมมากขึ้น

4. ควรจะได้มีการศึกษาเพื่อหาต้นเหตุหรือตัวเร้าของการเกิดอารมณ์แต่ละประเภทจากกลุ่มตัวอย่างหนึ่งเป็นตัวแทนประชากรทุกระดับชั้นการศึกษา เพื่อจะได้ทราบต้นเหตุของอารมณ์ของนักเรียนนักศึกษาในแต่ละประเทศอย่างแท้จริง ซึ่งจะได้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ในกรณีที่ท้องอาศัยตัวเร้าอารมณ์เป็นพื้นฐานต่อไป

5. ควรจะได้ศึกษาว่าการแสดงอารมณ์ตามการคาดคิด และการแสดงอารมณ์จริงมีความสัมพันธ์กันอย่างไรหรือไม่ เพื่อจะได้ทราบว่าวิธีศึกษาการแสดงอารมณ์ตามการคาดคิดนั้นตรงกับพฤติกรรมการแสดงอารมณ์จริงอย่างไร